

מצווה לנפש

תובנה מעשית ממצווה הנלמדת בפרשת השבוע

»«

פרשת ויצא

»»» מי רוצה הכל? «««

|| המצווה בפרשה: וְכָל אֲשֶׁר הִתֵּן לִי עֹשֶׂה
|| אֲעֲשֶׂה לָּךְ (בראשית כז, כ-כג).

בפרשת וישלח אנו שומעים את יעקב מעיד על נכסיו: יש לי כל. כיצד יתכן שלאדם יש הכל? האור החיים בפירושו מסביר דבר נפלא: עוד ירמוז באומרו כל שהיא בחינת הקדושה שנקראת כל, ובחינה זו כשתהיה מושגת באדם אין החסרון עושה רושם והחסר נשלם מעצמו, וכברת ישראל כחול שהחסר נשלם מעצמו והיא ברכת כל. והוא סוד (מלכים א י"ז:ט"ז) כד הקמח לא כלתה... וברכה זו זכו בה כל האבות אברהם בכל יצחק מכל יעקב כל וזה סודה. ומעתה נותן טוב טעם באומרו קח נא את ברכתי וגו' כי חנני אלהים וכי יש לי כל והנחסר נשלם מעצמו.

בממונו של יעקב היתה סגולה מיוחדת. מעולם לא היה חסר לו. תמיד היה לו הכל. בדרך כלל ממון הוא דבר גשמי, ככל דבר גשמי יש לו התחלה ויש לו סוף. הוא מתרבה ומתמעט. זהו דבר חומרי ואופן פעולתו חומרי בהחלט.

קדושה, לעומת זאת, אין לה סוף. קדושה היא אינסופית, שלמה ומושלמת תמיד. יעקב לימד אותנו כי יש אפשרות להפוך את הממון שלנו לממון של קודש. את הפרנסה היומיומית שלנו למשהו מרומם ונשגב. איך? באמצעות מעשר, נתינת צדקה ועשיית חסד עם הכסף שלנו. כאשר אדם בוחר להפוך את הכסף שלו לכלי-קודש הרי שהוא מבטיח את הברכה בכל מעשה ידיו.

שלושת האבות התברכו בברכת כל. אברהם בורך 'בכל', אצל יצחק נאמר 'מכל' אך אצל יעקב כתוב 'כל'. יש כאן מימד נוסף וחשוב. כאשר יעקב יוצר לדרך הוא מבטיח שכל מה שיקבל וירוויח יהיה חלק מהמשימה הגדולה של הקדושה. כל הממון שלי, כל הפרנסה שלי, כל סכום כסף שאכניס, יהיה חלק מהסיפור הגדול של הקדושה ושל גילוי כבוד ה' בעולם. כל אשר תיתן לי, עשר אעשרנו לך.

זהו מתכון בדוק להצלחה. כאשר אדם זוכר שכל מה שיש לו מגיע מידו הפתוחה והרחבה של בורא עולם - כל אשר תיתן לי. כאשר אדם זוכר שהשלך הבא והמתבקש הוא 'עשר אעשרנו', אשתמש בכסף שנתת לי למען מטרות טובות, למען קדושה וטהרה, בשביל לקיים מצוות של צדקה וחסד, או אז הוא זוכה להבטחה העתיקה: עשר בשביל שתעשר. הכסף כבר לא מתנהג כמו כל חומר רגיל. הוא כבר לא עוד דבר שמתכלה. הוא הופך להיות ממון של קודש, כלי קדושה בעולם, כלי ששורה בו ברכה והוא לעולם לא חסר.

כדאי לנו להקפיד על כך. כדאי לנו לראות בכסף שלנו אמצעי ולא מטרה. אמצעי למעשים טובים, מעשים של קדושה וקרבת אלוקים. כאשר נזכה לעשר את כספנו, להכניס בכל רווח שלנו את הממד האלוקי והרוחני, נזכה לברכת ה' אשר היא תעשיר.

שבת שלום!
אליהו אילני

